

ЗАВОД ЗА ЈАВНО ЗДРАВЉЕ СОМБОР
ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVLJE SOMBOR
РЕПУБЛИКА СРБИЈА- REPUBLIKA SRBIJA
ZOMBORI KÖZEGESZSÉGÜGYI INTÉZET
ÚSTAV PRE VEREJNÉ ZDRAVIE SOMBOR
25000 Сомбор, Војвођанска 47
25 000 Sombor, Vojvođanska

e-mail : office@zzjsombor.org

tel./fax. 025-412-888

Sombor, 04.07.2023.

“Društvena briga za javno zdravlje grada Sombora tokom 2023. godine”

Program 8: Integrisana kontrola vektora-prenosioci uzročnika zaraznih bolesti (komarci)

Mesečni izveštaj (Jun 2023. godine)

PREDMET: Izveštaj o rezultatima monitoringa adulta (odraslih) komaraca na području grada Sombora

Kontrola brojnosti (monitoring) odraslih formi komaraca

Monitoring odraslih formi komaraca počinje u periodu april-maj, a traje do septembra-oktobra, (zavisno od temperature, vazduha, vode i količine padavina). Monitoring odraslih formi komaraca se sprovodi nedeljno u zavisnosti od hidrometeoroloških uslova, kontinuirano tokom čitave sezone. Prilikom monitoringa odraslih formi komaraca koriste se specijalizovane klopke koje kao atraktant imaju ugljen – dioksid u formi suvog leda i olovnu bateriju kao izvor energije. Baterija pokreće ventilator koji se nalazi u sklopu klopke koji u posebne mrežice „uvlači“ komarce privučene ugljen – dioksidom. Klopke se postavljaju na odabranim lokacijama u popodnevnim časovima i sakupljaju narednog jutra. Po sakupljanju, klopke se dopremaju u laboratoriju Zavoda za javno zdravlje, gde se utvrđuje brojnost izlovljenih komaraca u svakoj klopki. Osim brojnosti, u reprezentivnom uzorku, vrši se i determinacija izlovljenih komaraca do nivoa roda, odnosno, vrste, ukoliko je to moguće. Pored toga, odvaja se određeni broj komaraca iz roda Culex za detekciju virusa groznice Zapadnog Nila. Analize se vrše PCR Real time metodom.

Rezultati monitoringa na dan 21.-22.06.2023.na teritoriji Grada Sombora.

Zavod za javno zdravlje je izavršio uzorkovanje odraslih oblika komaraca, determinacija i skladištenje uzoraka. Za uzorkovanje su korišćene klopke BG santinel.

Uzorkovanje započeto: 21.06.2023.

Uzorkovanje završeno: 22.06.2023.

Klopke su postavljene na 10 lokacija u gradu Somboru i to:

1. Sonćanski put - dvorište porodične kuće

2. Šikarski put-dvorište porodične kuće
3. UL. Vojislava Ilića-dvorište porodične kuće
4. Skopljanska ulica-dvorište porodične kuće
5. „Štrand“- kupalište Sombor
6. „Jaroš“ izvorište Sombor
7. Vojvođanska 47 - dvorište ZZJZ Sombor
8. Rokovački put – UPOV Sombor
9. Gakovački put – dvorište porodične kuće
10. Staparski put- veterinarski specija.institut

U 10 uzoraka determinisano je 1068 komaraca.

Rezultati:

1. CULEX PIPIENS - 1005 kom
2. AEDES VEXANS – 62 kom
3. ANOPHELES – 1 kom

Uzorkovanje 21.06.2023.

	Lokacija	Vrsta klopke	Ostalo upisati pored	Izol. Komarac br Culex pip.	Izol. Komarac br Aedes vexans	Izol komarac br Aedes albopictus
1	Dvorište porodične kuće, Sonćanski put Sombor	BG sentinel		150	3	
		muški				
2	Šikarski put dvorište porodične kuće Sombor	BG sentinel		21		
		muški				
3	Dvorište porodične kuće, Ulica Vojislava Ilića	BG sentinel		124		
		muški				
4	Dvorište porodične kuće, Skopljanska ulica,	BG sentinel		15	1	
		muški				

	Sombor					
5	„Štrand“ Sombor Sombor	BG sentinel		63	2	
		muški				
6	„Jaroš“ izvorište JKP „Vodokanal“	BG sentinel		16	34	
		muški				
7	Dvorište ZZJZ Sombor, Vojvođanska 47, Sombor	BG sentinel		255	14	
		muški				
8	UPOV, Rokovački put Sombor	BG sentinel		31	5	
		muški				
9	Gakovački put, dvorište porodične kuće Sombor	BG sentinel		242		
		muški				
10	Veterinarski spec. instituit, Stapski put, Sombor	BG sentinel		88	3	
		muški				

Zaključak: Zbog izolovanog velikog broja adultnih komaraca (preko 100 komada u klopci) iz roda *Culex pipiens* koji su inače vektori bolesti Groznice Zapadnog Nila na teritoriji grada Sombora preporučuje se tretman odraslih komaraca.

Preporuka: Posle izvršenog tretmana komaraca potrebno je da se monitoringom isprati efikasnost izvršenog tretmana.

ZZJZ Sombor u okviru Društvene brige o zdravlju ima ugovoreno jednom mesečno uzorkovanje i određivanje brojnosti i vrsta komaraca na teritoriji grada Sombora, što smatramo da nije dovoljno i potrebno je najmanje jednom nedeljno uzorkovanje komaraca.

Slika1. Klopke za uzorkovanje komaraca postavljene u dvorištu ZZJZ Sombor, Vojvođanska 47

ČIŠĆENJE I ODRŽAVANJE BILBORDA ZA KOMARCE

Dana 20.06.2023. od strane stručnih lica Zavoda za javno zdravlje Sombor , izvršen je pregled i čišćenje bilborda na sledećim lokacijama na teritoriji grada Sombora:

Br.	Lokacija bilborda	Koordinate
1	Teniski klub Žak, Ive Lole Ribara BB, Sombor	45.78375, 19.11052
2	XII Vojvođanske udarne brigade 126 Rasadnik	45.78239, 19.08903
3	Najlepše godine, Bezdanski put 79g, Sombor	45.79401, 19.06850
4	Migrantski centar, Šikarski put bb, Sombor	45.77142, 19.07394
5	Kupaliste Štrand, Centrala bb, Sombor	45.75471, 19.08885
6	Gradski bazen, Apatinski put BB, Sombor	45.76281, 19.1011
7	Sinagoga, Staparski put bb, Sombor	45.75618, 19.12611
8	Dom učenika, Staparski put 1a, Sombor	45.76707, 19.12054
9	Fijaker, Park heroja, Sombor	45.77064, 19.11893
10	JAROŠ, Vodovodska BB, Sombor	45.785280, 19.141893

Zaključak: Na svim bilbordima su zamenje kesice za uzorke i postavljene nove, na lokaciji Dom učenika je stavljen nov akumulator. Zamenjene prazne boce na lokacijama Žak, Najlepše godine.

Slika 2. I 3. Čišćenje bilborda

ZZJZ Sombor

dr Jelena Zelić